Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ tegevuskava 2019-2023(25) põhjalikum seire läbimurdesuundade lõikes

I TEADMISTEPÕHINE MAJANDUS – TASUVAD JA TARGAD TÖÖKOHAD

(strateegilise suuna juht Svea Uusen - SAPA)

Teadmistepõhise majanduse läbimurdesuuna prioriteediks Pärnumaa arengustrateegias on kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna kujundamine, maakonna konkurentsivõime tõstmine ning majanduse edasist arengut pärssiva tööjõuprobleemi leevendamine.

Lähiaastate märksõnadeks on regionaalset innovatsiooni toetava ettevõtluse arengukiirendi ellurakendamine, biomajanduse ja taastuvenergeetika valdkonna arendamine, noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusteadlikkuse kasvatamine ning tööjõu ettevalmistamine maakonna ettevõtete vajadustega haakuva hariduse parema kättesaadavuse kaudu. Üha rohkem on fookusesse tõusmas ka ringmajanduse ja jätkusuutlikkusega seonduv temaatika ning Euroopa Liidu roheleppest tulenevad mõjud maakonna ettevõtlusele.

Eesmärk 1.1 Kestlik ja koostöövõimeline ettevõtluskeskkond

- ***Tegevussuund 1.1.1. Ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine***. Kuigi valdav enamik 2020. aastasse planeeritud kontaktseid arendustegevusi tuli lükata 2021. aastasse, jätkus koostöös partnerorganisatsioonidega süsteemne arendus- ja ettevõtlusalane teavitustöö ja nõustamine ka koroonakriisi tingimustes. Pärnumaa ettevõtjatele ja ettevõtetele pakuti aasta jooksul erinevaid virtuaalseid veebiseminare ja -koolitusi, millega ei kaasnenud rahalisi kulutusi. Ettevõtjate toetamine toimus ka kiire info edastamise ning nõustamiste (erinevad toetusvõimalused jms) kaudu. Lisaks korraldati eriolukorra kehtestamise järel maakonna ettevõtjate seas kriisimõjude kaardistamiseks ja sellest tulenevate kriisimeetmete väljatöötamiseks küsitlus, kus osales 289 maakonna ettevõtjat. Küsitluse tulemustele tuginevad ettepanekud edastati MKM-ile ja neid võeti arvesse kevadiste kriisileevendusmeetmete väljatöötamisel. Lisaks kriisimõjude leevendamisele ja agiilsele reageerimisele olid koolitus- ja teavitustegevustes fookuses ka tervisedendusega seonduvad teemad, seda nii vaimse tervise kui koroonaennetusega seoses.
- Kooskõlas arengustrateegia tegevuskavaga viidi 2020. aastal läbi mitmeid ettevõtlusalaseid uuringuid, mh kaardistati Lääne-Eesti majanduse sektorianalüüsi käigus Pärnu maakonna erinevate majandussektorite konkurentsivõime ning sisendina edasisteks tegevusteks valmis 2020. aasta alguses Lääne-Eesti biomajanduse väärtusahelate kaardistusprotsessi käigus ka regioonis eelisarendatavatest sektoritest tervisetoodete sektorianalüüs. Põhjalikud uuringud ettevõtluskeskkonna arendamisest valmisid Tori ja Põhja-Pärnumaa valdadel, Majandusministeeriumi eestvedamisel viidi läbi kohalikele omavalitsustele suunatud koolitusprogramm välisinvesteeringute maandamiseks ja Rahandusministeeriumi eestvedamisel valmis tööriist

omavalitsustele ettevõtluse toetamisest saadava tulu hindamiseks. Positiivse rahastusotsuse sai 2020. aastal TÜPKi ja SAPA ühine uuringuprojekt „Glokaalne ettevõtlussegisti“, millega edasiste tegevuste täpsemaks sihitamiseks kaardistatakse ja analüüsitakse 2021. aastal maakonna ettevõtete arengu- ja koolitusvajadused.

- ***Tegevussuund 1.1.2. Ettevõtlusalase koostöövõrgustiku tugevdamine.*** 2020. aasta alguses käivitus aktiivne koostöö Pärnumaa ettevõtlusalase ökosüsteemi erinevate osapooltega, hilisemad regulaarsed kohtumised, infovahetus ja ühistegevused toimusid suurel määral virtuaalkanalite vahendusel.

- ***Tegevussuund 1.1.3. Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus.*** Jätkus maakonnaülene süsteemne turundustegevus veebiportaali parnumaa.ee kaudu, kuhu on koondatud igakülgne maakonna elu- ja ettevõtluskeskkonda puudutav info kahes keeles ning millega on ühendatud ka investoritele suunatud keskkond investinparnu.com. Pärnumaa veebivärav on pidevas dünaamilises arengus - koroonakriisi puhkedes loodi parnumaa.ee lehele kohalike tootjate toodangut tutvustav alamleht https://parnumaa.ee/eelistame-parnumaist/, sügisel lisati sinna koroonapiirangute tõttu tühistatud õpilasfirmade laatade asemele virtuaalne laadaplats. Ettevõtliku eluhoiaku ja ettevõtluse propageerimiseks korraldatava ettevõtluspäeva ja ettevõtlusnädala raames toimunud üritustel osales ühtekokku 1874 inimest, toimus 21 erinevat üritust.

- ***Tegevussuund 1.1.4. Tööjõuprobleemide leevendamine***. Koroonakriisi puhkedes käivitus aktiivne kriisileevendusmeetmete alane teavitustöö ja vastavate toetusmeetmete alane nõustamine. Ellu kutsutud stipendiumisüsteem ei ole paraku tudengite huvipuuduse tõttu planeeritud mahus käivitunud, ümarlauad ja infovahetus ettevõtjate ning kutse- ja kõrgharidusasutuste vahel toimusid olude sunnil osaliselt virtuaalkeskkondades ja planeeritust väiksemas mahus. Maakonnas on käivitunud välistööjõu sisseelamist hõlbustav mitteformaalne rahvusvaheline tugi- ja suhtlusvõrgustik.

Eesmärk 1.2. Majanduse kõrge konkurentsivõime

- ***Tegevussuund 1.2.1 Regionaalse innovatsioonisüsteemi rakendamine***. TÜPK-i, POL-i ja SAPA koostöös käivitus regionaalseid kompetentse koondav KOBARa projekt, jätkub valdkondlike ekspertide kaasamine erinevate õppekavade kaasajastamisse. Pärast koroona-olukorda on tähelepanu ja rõhk turismivaldkonnal ja turismimajanduse taaskäivitamise toetamisel. Pärnu kolledži plaanidesse on võetud ringmajanduse rakendamine õppekavadesse ja -ainetesse, läbi on viidud koolitus programmijuhtidele. Alustatud on arutelusid tervikliku rannikumajanduse, mereökosüsteemide ja vesiviljeluse kompetentside koondamisest kolledži õppe- ja teadustegevuseks. Käivitus Erasmus+ projekt ranniku- ja mereturismi arendamiseks (juhtpartner Soomest), millega luuakse haridusasutuste ja ettevõtjate võrgustik sinimajanduse suunal.
- Eakatele suunatud hõbemajandusteenuste disainimisel ja neid osutava tööjõu ettevalmistamisel on TÜPK laiendanud hõbemajanduse teemat laiemalt erinevaid vanuselisi sihtgruppe hõlmavate terviklike heaoluteenuste väljaarendamisele.

Ettevalmistamisel on Erasmus+ koostööprojekt koos sotsiaaltöökorralduse ja turismiosakonnaga, välispartnerite ja ettevõtetega heaoluteenuste arendamiseks ja õpetamiseks fookusega aktiivselt ja tervelt vananemisele.

- ***Tegevussuund 1.2.2 Inkubatsiooniteenuse edasiarendus.*** Pärnumaa Arenduskeskusesse tööle võetud täiskohaga projektijuht tegeles ettevõtlusinkubaatori toimimismudeli uuendamise ning selle sidustamisega KOBARa ja maakonna ettevõtetega. 2020. aastal oli inkubatsioonis seitse ettevõtet, sisutegevuste osas alustati augustis koostööd Tallinna Teaduspark Tehnopoliga, et tagada inkubaatoris olevatele ettevõtetele professionaalne nõustamine ja ettevõtlusinkubatsiooni programm. Ettevõtlusinkubaatori ja inkubatsiooniteenuse tutvustamine ning uute inkubantide kaasamine toimus programmi "Ettevõtlik pärnakas" häkatonil, üle-eestilise arenguprogrammi „Ideest iduettevõtteni“ tegevustes, koostöötamiskeskuse ForwardSpace kogukonnas, STARTER ja Garage 48 tegevustes ning alustavate ettevõtjate baaskoolitustel. 2020. aastal toimus Pärnumaa Ettevõtlusinkubaatori brändi uuendamine ja CVI loomine - valmis ühtne visuaalne keel ja logo, mida edaspidi kasutatakse kõikidel materjalidel.
- Ettevõtlusinkubaatori haruna Pärnu kolledži baasil loomeinkubatsiooni ja IT-teenuste arendamiseks on esitatud taotlus Nordplus Horizontalisse - CREAFORUM projekt (Soome, Eesti, Läti, Leedu), millega saab alustada võrgustiku loomist haridus-, loome- ja IT-ettevõtjate vahel. Projekti käigus pannakse alus teenuste õppelaborile, mille motoks on „loovus kohtub ratsionaalsusega/ creativity meets rational thinking)“. Tegevused seotakse SAPA ettevõtlusinkubaatori ja kohapealse võrgustikuga. Lisaks on kolledž esitanud taotluse kogu õppes läbivalt IT-alaste digipädevuste tõstmiseks ning disainmõtlemise digilahenduste väljatöötamiseks ja rakendamiseks.
- Kõikides Pärnu kolledži õppekavades viiakse läbi uuendusi, käivitatud on uute õppekavade ellukutsumine, vastavad taotlused on Tartu Ülikoolis kvaliteedimenetluses ja komisjonides kinnitamisel.

- ***Tegevussuund 1.2.3. Biomajanduse ja taastuvenergeetika kompetentsikeskuse rajamine.*** Koostöös teadusasutuste ja ettevõtjatega läbi viidud piirkonna bioressursside kaardistamise tulemusel valmis eelisarendatavatest prioriteetsetest väärtusahelatest esimese – tervisetooted – väärtusahelate kaardistamise uuring. Kompetentsikeskuse mudeli uuendamiseks/vajaduse valideerimiseks tegeleti selle fookuse/skoobi täpsustamisega. Alustati eeldustegevustega Pärnu maakonna kliimakava koostamiseks.

Eesmärk 1.3. Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine

- ***Tegevussuund 1.3.1. Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine.*** 2020. aastal korraldati 50 sündmust kokku 4478 osalejaga, tegevustesse oli kaasatud 54 ettevõtet. Haridusprogrammiga Ettevõtlik kool liitunud koolide õpilastele ja õpetajatele õnnestus korraldada kolm koolitus-õppereisi Ettevõtluskülla, kuid viiruse leviku tõttu jäid 2020. aastal ära õppereisid ettevõtetesse. Virtuaalselt tuli läbi viia ka taaskasutuse teemaline konkurss Make It New, mis oli suunatud Pärnumaa koolide 1.-12. klasside õpilastele (eesmärgiks ringmajanduse põhimõtteid järgides leida ettevõtete tootmisjääkidele uus kasutus ja luua neist uued tooted), koolinoorte äriideede konkurss ÄriSäde, Pärnumaa miniettevõtjate võistlus, Pärnumaa õpilasfirmade võistlus, mini- ja õpilasfirmade

osalemine üle-eestilisel laadal. Vaatamata ürituste toimumisele virtuaalsel kujul olid need osavõtjaterohked ning nende mõju koolinoorte ettevõtlikkuse arendamisele tuntav.

- ***Tegevussuund 1.3.2. Õpilaste ja tudengite karjääriplaneerimise sidumine maakonna ettevõtlus- ja töövõimalustega.*** Pärnumaa Kutsehariduskeskuse, Pärnumaa Arenduskeskuse, Pärnu Linnavalitsuse ja Pärnumaa ettevõtete koostöös toimusid kolmandad Pärnumaa tehnoloogiapäevad, mis olid suunatud Pärnu linna ja maakonna põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele. Õpilased said kahel päeval osaleda Pärnumaa Kutsehariduskeskuse praktilistes töötubades ning enne töötube külastada vastava valdkonna ettevõtteid. Tehnoloogiapäevadel osales 117 õpilast 14st Pärnumaa koolist, külastati 15 erinevat ettevõtet.

- Täiendõppe pakkumiseks sotsiaalse innovatsiooni jaoks olulistel teemadel taaskäivitas TÜPK tasulise õppe ettevõtluse ja projektijuhtimise õppekava sessiooniõppes. Õppekavade mooduleid kohandatakse paindlikuks täiendusõppeks, ülikooli suunal algatati ka mikrokraadide mudel, kus õppijal on võimalik endale vajalikest ainetest kokku sobitada terviklik koolitus, mille lõppedes saab ta nn mikrokraadi. TÜPK on palganud eraldi täiendusõppe koordinaatori ning suurendanud täienduskoolituste mahtu nii regiooni ettevõtjatele kui ka haridustöötajatele. Alustatud on läbirääkimisi haridustöötajate ja psühholoogide koolitamisvõimaluseks TÜ Pärnu kolledžis.

- ***Tegevussuund 1.3.3. Kvalifitseeritud tööjõu vajaduspõhine ettevalmistamine.*** Käimas on nn teenuste õppelabori (sandbox) loomine TÜPK-i juurde kaasuste lahendamiseks ja tudengite aktiivseks kaasamiseks päriseluliste lahenduste väljatöötamisel. Kõikides õppekavades toimub praktikute kaasamine kõrghariduse ja kutseõppe praktilisemaks muutmiseks, lisaks on Pärnu kolledži poolt alustatud senise praktikakorralduse uuendust, palgatud eraldi praktikakorraldusspetsialist ettevõtlusosakonda ning esitatud taotlus HARNOle praktika protsesside hindamiseks kutse- ja kõrgkoolides.
- Töökohapõhise õppe (sh õpipoisiõppe) rakendamiseks nii kutse- kui kõrghariduses arendatakse Pärnu kolledži poolt koos Pärnumaa Kutsehariduskeskusega edasi integreeritud õppekavana 5. taseme õpet, kus pooled õppeained on antavad kolledži poolt ja pooled PKHK poolt. Eesmärk on tagada sujuv üleminek kutsehariduselt kõrgharidusse ja teha selle põhjal ettepanekud HTM-ile õmblusteta õppe paindlikuks rakendamiseks.
- Elukestva õppe, sh ettevõtlusega seotud valdkondades täiendus- ja ümberõppega seotud aktiivse teavitustöö ja koolitustegevuse elluviimiseks on TÜPK-i palgatud eraldi täienduskoolituse koordinaator, jätkuvalt toimib koostöö gümnaasiumitega, kus kolledži õppejõud viivad läbi majandustunde. Koostöös Academia Pernaviensise, väärikate ülikooli ja teaduskooliga on kaetud kogu elukaare põhine õppimine ning sellekohased arendustegevused jätkuvad.

Seire koostajad/sisendi andjad: Svea Uusen, Viivika Vilja, Gea Kammer, Toomas Toodu, Kaydi Tomson, Virve Laube, Kaire Mertsin.

II TURISMI- JA PUHKEMAJANDUS (strateegilise suuna juht Hando Murumägi - SAPA)

Pärnumaa arengustrateegia 2035+ üheks läbimurdesuunaks on turismi- ja puhkemajandus. 2023. aastaks sõnastatud visiooni märksõnadeks on mitmekülgsus ja omavaheline koostöö, eesmärkideks aastaringsus, teenuste kvaliteet ja kohaliku toidu väärtustamine.

2020. aasta oli Pärnumaa turismisektorile väga keeruline. Aasta algus tõotas tulla eelmisest rekordaastast veelgi parem, kuid koroonakriis pööras sarnaselt muule maailmale kogu Eesti turismisektori pea peale. Sisuliselt suleti reisimine päeva pealt ning see ei jätnud turismisektorile kohanemiseks mingit aega. Selle tulemusena vähenes Pärnumaa majutusettevõtetes veedetud ööde koguarv 37,6%. Välisturistide ööbimiste arv vähenes võrreldes 2019. aastaga 66,1%. Tänu heale suvehooajale, kus siseturism püstitas rekordeid, suurenes siseturistide ööbimiste arv 0,7%. Muutus tarbijate käitumine, kus broneeringuid hakati tegema viimasel hetkel. See tegi keeruliseks ressursi planeerimise ning sama mahu teenindamiseks kulus rohkem tööaega. Fakt on see, et siseturist ööbib keskmiselt sihtkohas vähem kui välisturist ning jätab seeläbi ka sihtkohta vähem raha. 2020. aastal ööbis siseturist sihtkohas keskmiselt 1,7 ööd, välisturist 2,32 ööd. Ära jäid mitmed suvised suurüritused (Hansapäevad, Grillfest jt).

Vaatamata keerulisele aastale jätkati aktiivselt Pärnumaa turundamist aktraktiivse sihtkohana. Suvel viidi läbi suur siseturukampaania ja oldi pidevalt pildis erinevates kanalites. See on kindlasti üks põhjusi, miks siseturism suvel Pärnus rekordeid püstitas. Kevadel korraldati suunamudijatega (influenceritega) kampaania „Visit Pärnu Experience“, mille raames toodi Pärnusse suunamudijad Eestist, Lätist, Soomest ja Leedust. Kampaania raames tutvustati läbi suunamudijate Eesti, Läti, Soome ja Leedu noortele inimestele Pärnus puhkamise võimalusi. See on ilmselt ka üheks põhjuseks, miks suvel leedulastest külastajate number Pärnus kasvas. Suve keskel korraldati kampaania Läti turul (Riias), mille eesmärgiks oli Riia elanikke suvel ja varasügisel Pärnusse puhkama meelitada. Pärnust sai koostöös ettevõtjatega alguse „Pärnu linn soovitab, ettevõtja kinnitab“ turvamärgis, mis tänaseks laienenud mitmetesse teistesse Eesti sihtkohtadesse. Tegemist on märgisega, kus ettevõtja kinnitab, et on oma südameasjaks võtnud kõigi Terviseameti juhiste täitmise.

Positiivsena võib tuua välja Pärnu Restoranide Nädala toimumise sügishooajal, vaatamata koroonaleviku suurenemisele kogu Eestis. Nädal tõi Pärnu restoranidesse tuhandeid inimesi ning andis hea võimaluse teha lisakäivet. Teemanädala raames korraldati esmakordselt inspiratsioonipäevad kogu Pärnumaa toitlustussektorile ning anti võimalus kohtuda Eesti parimate kohalike toitutootjatega. Eesmärk oli selles, et rohkem kvaliteetset kohalikku toitu jõuaks Pärnumaa restoranide toidumenüüsse.

Lisaks korraldati augustis teemanädal Pärnu Kohvitab, mis tõi Pärnumaa kohvikuid/ pop-up kohvikuid külastama üle 4000 inimese.

Avati mitmed uued objektid:

- Varbla sadam, mis on Eesti pikima muuliga jahisadam koos suurepärase restoraniga „Groot“;

- Punase torni panoraamkino;
- Sindi kärestik, mis võimaldab Pärnu jõel veesporti arendada;
- Värati sadam;
- Pärnu uisuväljak;
- uuenenud Koidula muuseum koos siseõuega.

2020. aastal liitus Pärnumaa Green Destination võrgustikuga ning valiti esimesel aastal kohe maailma TOP 100 jätkusuutlikuma sihtkoha hulka. Lisaks valiti Pärnu Läänemere turismifoorumil Läänemere maade kõige jätkusuutlikumaks sihtkohaks. Kõrvaltegevusena võeti eestvedav roll Pärnumaa turismisektoris Rohelise Võtme omanike arvu suurendamiseks. Tegemist on tuntud rohemärgisega, millega saavad liituda majutusettevõtted, atraktsioonid ning konverentsikeskused. Märgis annab ettevõtjale võimaluse kaardistada oma hetkeolukord ning seeläbi enda ettevõtet muuta keskkonnasäästlikumaks. Jätkusuutlikkus on hetkel maailmas turismisektoris väga aktuaalne teema ning Pärnu võiks Eestis selles osas olla suunanäitaja.

Maakonna Aasta Tegijate tunnustusüritusel 26.11.20 tunnistati Lottemaa peaauhinna „Pärnumaa Karu“ vääriliseks.

Aasta lõpus liideti Pärnumaa Arenduskeskuse ja Pärnu Linnavalitsuse turismitegevused. 2021. aastast hakkab kogu Pärnumaa turismiarendusega tegelema Pärnu Linnavalitsus. Aasta lõpus suleti Uus tänav 4 ruumides tegutsenud maakondlik turismiinfopunkt ning turismiinfo jagamise fookus koondub rohkem digilahendustele.

Aasta lõpus alustati ka koostöös Pärnumaa omavalitsuste, Leader tegevusgruppide ning ettevõtjatega uue turismistrateegia koostamist aastani 2025.

Seire koostas Hando Murumägi

Sisendit andsid Pärnu Linnavalitsuse Arenguteenistus, KOV-id.

III INIMVARA JA KOGUKONNA ELUKORRALDUS – SIDUS MAAKOND (strateegilise suuna juht Kristel Ernits – POL)

Maakonna identiteedi hoidmine, tugevad KOVid ja koostöö – maakonna identiteet on hoitud, koostöö toimib ja omavalitsused on saanud kompetentsemaks. Maakonna kohalikke omavalitsusi koondav Pärnumaa Omavalitsuste Liit on kestlik kokkuleppimise koht. POL on ühistegevuse koordineerija ja täitja valdkondades, milles on pädevus ettevõtmistes, mis on omavalitsuste poolt ühiselt kokku lepitud ning mille elluviimist ei ole edasi delegeeritud. Edukalt on jätkunud identiteedi kandmine. Maakonna lipp lehvib ja vapp on kasutuses POL-i ametliku logona ning maakonna kõrgeima autasu – maakonna vapimärgi – väljaandmine on katkematult jätkunud. Identiteedi üheks osaks on ka meie suurima vara – inimeste tänamine ja tunnustamine. POL-i eestvedamisel jagatakse tunnustusi mitmes valdkonnas: haridus, kultuur, sport, kaunid kodud, põllumehed. 2020. aastal lisandus sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustamine. Traditsioonilised kõrg- ja rahvakultuuri sündmused on üldjuhul elujõulised. Suurimateks partneriteks on kohalike omavalitsuste ametnikud (komisjonide töö ja tegevuste korraldamise eestvedamise kaudu) ning POLi ja Pärnu linna poolt asutatud SAPA, mis lisaks muudele tegevustele täidab ka osaliselt POL-

i poolt täitmiseks delegeerituid ülesandeid. Kahjuks otsustas Pärnu Linnavolikogu 2020. aasta detsembris POL-ist välja astuda, kuid on lubanud jätkata maakondlikku koostööd. Suurimateks uuendusteks ja headeks koostöö näideteks on 2020. aastal Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone rajamise ettevalmistamine ning Tartu Ülikooli Pärnu kolledži ühise maakondliku toetamise kavandamine.

Eesmärk 3.1. Tugevad kohalikud omavalitsused

Üldjuhul on eesmärk täidetud. Olulisi muutusi ei ole toimunud koostööorganisatsioonide võimestamisel. Samas on kõik partnerid alles ning koostöö jätkub. Kohalikud omavalitsused on haldusreformijärgsest segadusest üle saanud ning on elujõulised ja tugevad. Maakondlik identiteet paistab järjest enam silma ning ühised väärtused on hoitud. Lisandunud on maakondlikud sotsiaalvaldkonna tunnustused.

Ei ole toimunud omavalitsusjuhtide ja ametnike ühiseid koolitusi. Eelkõige seetõttu, et valdkondlikke koolitusi pakuvad mitmel teemal riigiasutused ning samas on vajadus koolituste osas erinev. Küll aga on jätkunud traditsiooniline POL-i augustiseminar, PAAT õppereis, arendusnõunike ja planeerijate kohtumised ning kultuurirahva kooskäimised ja väljasõidud. Toimus õppereis Ahvenamaale. Seoses COVID-iga jäid kahjuks mitmed kavandatud tegevused ära (nt POLi kevadseminar, Marylandi osariigi külastus jne).

POL toimib, kuid mitte parimas võimalikus variandis. Maakonna identiteet on hoitud. POL-i olemasolu ning tegevusi sageli paraku ei teadvustata. Tugevdamiseks on vajalik rohkem nö pildil olemine ja POL-ile viitamine, töötajate hulga suurendamine ja partnerite arusaamine, mis ülesandeid nad nö POL-i nimel täidavad. Mitmeid tegevusi rahastab või tegevuse täitmisesse panustab POL, aga see tihti unustatakse märkida või välja tuua.

Seoses COVID-iga pidid kõik oma töid ja plaane muutma, kuid kõik oluline sai tehtud ning juba see näitab tugevust ja koostöötahet.

2020. aasta jaanuaris alustas tööd viie omavalitsuse ühine sisekontrolli nõunik. Ühise ametniku palkamine on ennast igati õigustanud.

2020. aasta jooksul arutati mitmeid kordi Pärnu loomade varjupaiga teemat ning jõuti kokkuleppele, et 2021. aastal alustatakse ühiselt POL-i kaudu uue Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga hoone ehitusega.

Eesmärk 3.2. Paindlike ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes.

TÜ Pärnu kolledž ja Pärnumaa Kutsehariduskeskus jätkavad tegevust, kuid arengustrateegia tegevuskavas välja toodud punktide osas erilisi edasiminekuid ei ole. Maakonna kohalikud omavalitsused on järjest enam väärtustanud kolledži olemasolu ning kavandavad alates 2021. aastast ühist rahalist toetust kokkulepitud tegevustele. TÜ Pärnu kolledži juures asutati 2019. aasta 28. augustil mõttekoda MTÜ Academia Pernaviensis, mis 2020. aastal edukalt tegutses ning mitmeid huvitavaid loenguid ja kohtumisi pakkus. Ja seda nii akadeemilistel kui ka üldistel harivatel teemadel.

Kahjuks on väga vähesel määral või puudub üldse maakonna tasandil koostöö Saksa Tehnoloogiakooliga ning edasiminekud merehariduse omandamise võimalustest maakonnas puuduvad.

Kõik gümnaasiumid ja põhikoolid maakonnas jätkavad tegevust. Pernova Hariduskeskuse võimalused suurenevad ning on ka üle Eesti järjest enam tuntud. Pea kõigis Pärnumaa omavalitsustes on analüüsitud koolivõrku ja koostatud uued haridusvaldkonna arengukavad. Otsustamisprotsess koolivõrgu korrastamisel on paraku osutunud valuliseks. POL-i augustiseminaril esines ettekandega Pärnumaa koolivõrgu uuringutest OÜ Cumulus Consulting konsultant Mihkel Laan. Cumulus on analüüsinud ja osalenud haridusvaldkonna arengudokumentide väljatöötamisel maakonna viies omavalitsuses.

Andekate noorte arengu toetamise üheks väljundiks on olümpiaadid ja konkursid. Kõik üleriigiliste olümpiaadide ja viktoriinide maakondlikud voorud toimusid, lisaks jätkuvad Pärnumaale omased õpilasvõistlused ja -konkursid ning osalemine kõrgkoolide teaduskoolides.

Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe osakaal suureneb üldhariduskoolides aasta aastalt. Ettevõtlikku õpet haridusprogrammi Ettevõtlik kool ja/või mini- ja õpilasfirmade tegevuse kaudu rakendab 21 Pärnumaa haridusasutust.

Pärnumaa haridusasutused ja koolipidajad on osalenud ja hinnatud partnerid Tartu Ülikooli eetikakeskuse tunnustusprogrammides "Hea kool kui väärtuspõhine kool" ja "Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed", kus tõenduspõhiselt keskendutakse haridusasutuse väärtustel põhinevatel arendussuundadele kompleksselt ja tasakaalustatult ning kus haridusasutuste juhtkonnad saavad asjatundlikku tagasisidet sotsiaal- ja haridusteadlastelt ning teistelt ekspertidelt.

Tervisliku toidu propageerimiseks haridusasutustes viidi Pärnu linna koolides ja maakonna lasteaedades läbi toitlustuse analüüs.

Õpilastransporti korraldavad üldjuhul omavalitsused ise ja seda edukalt ning vastavalt kohalikule vajadusele. Tegeletakse võimalusega anda õpilastranspordi korraldamine suuremas osas üle Pärnumaa Ühistranspordikeskusele.

2020. aastal käivitus Pärnumaa Ühistranspordikeskuse (PÜTK) eestvedamisel maakondlik sotsiaaltranspordi süsteem. Kuigi taoline ühine teenus vajab aega, et sujuvalt toimima hakata, on omavalitsused teenusega väga rahul ning ühine sotsiaaltransport on leidnud kõlapinda üle riigi. PÜTK-i sotsiaaltransporditeenuse käivitamine valiti ka maakonna 2020. aasta sotsiaalvaldkonna teo (tegu) laureaadiks.

Haridusvaldkonnaga seonduvad tegevused, mis eeldavad maakondlikku koordineerimist või koostööd, on üldjuhul ära jäänud või toimunud vähesel määral, sest puudub KOV-ide ülene töötaja.

Eesmärk 3.3. Õnnelikud noored – toimiv noorsootöö

Omavalitsustes kohapeal noorsootöö toimub ning noortega tegeletakse järjest enam. Avatud Noortekeskused (ANK) on kogukonnale üldjuhul tähtsad ning pakuvad väga mitmekülgseid tegevusi ja sündmusi piirkonna ja maakonna noortele. On omavalitsusi, kus noortekeskuste tegevus ja töö noortega vajab ülevaatamist, kaasajastamist või taaskäivitamist. Sauga ANK pärjati

riiklikult 2020. aasta noortekeskuse tiitliga ja 2020. aasta noortelaagriks valiti Lääneranna noortekeskuse suvelaager.

Eesti Noorsootöö Keskuse, Euroopa Sotsiaalfondi ning Pärnu linna toel avas Pärnu linnas uksed innovaatiline noortekeskus HUUB, kus noored saavad nii õppida ja meelt lahutada kui pühenduda mõnele enda valitud eesmärgile – näiteks muusika loomisele, ettevõtlusele või IT-teadmiste arendamisele. HUUB on ka 2020. aasta tegu noorsootöös riigi tasandil.

Vajalik on siiski KOV-ide ülese ehk maakonna tasandi haridusvaldkonna spetsialisti töökoht, kelle ülesannete hulka kuuluks ka töö noortekeskuste (noorsootöötajatega) ja olümpiaadide/viktoriinidega tegelemine.

Maakonna (POL-i tasandil) noorsootööga ja noortekeskustega tegeletud ei ole või on seda tehtud minimaalselt.

NEET (*not in education, employment or training* – mittetöötavad või haridust ega kutset mitteomandavad noored) tegelemine maakonnas toimus vastavalt omavalitsuste ressursi olemasolule ning vajadustele.

Eesmärk 3.4. Tervisedendus ja elanike heaolu

Pärnumaa rahvatervise ja turvalisuse arengus järgiti arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ ja „Pärnumaa tervise- ja heaoluprofiili 2019-2024“ eesmärke. Kuigi COVID-i leviku tõttu tuli palju võrgustikukohtumisi korraldada veebiüleselt, lükata edasi või asendada teiste tegevustega, oli tehtu eesmärgipärane ja kohandatud muutunud oludega. Mitmed tegevused tuli siiski ka ära jätta. Tervisedenduse fookuses olid vaimne tervis ja tervisedendus töökohal.

Vajalik on 2021. aastal läbi viia Pärnumaa tervise- ja heaoluprofiili 2019-2024 seire aastate 2019-2020 kohta ning vajadusel profiili täiendada või muuta.

Rahvatervis

Senisest enam esile kerkinud vaimse tervise probleemide tõttu suunati sellele plaanitust rohkem tegevusi, et raskemaid probleeme ennetada. Vaimse tervise edendamiseks ja probleemide ennetamiseks viidi läbi kaks projektivooru “Sisemine tasakaal”, mille eesmärk oli rahastada vaimse tervise alaseid projekte. Kokku rahastati 11 projekti, millest enamus olid lasteasutuste omad. Tööandjatele viidi läbi vaimse tervise seminar tööstressi mõjuteguritest ja vaimse tervise olulisusest töökvaliteedi mõjutajana. TAI eelarvest rahastati noorte vaimse tervise ja sotsiaalsete võimete alase programmi „Murdepunkt“ grupikohtumisi. Projekti osapooled olid Pärnu haigla Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus (VTK), „Murdepunkti“ läbiviijad ja POL. Vaimse tervise teema olulisuse tõttu liitus rahvatervise komisjoniga Pärnu haigla sotsiaalravi teenistuse juhataja Katrin Tsuiman. Aasta alguses käivitus tihedam koostöö tööandjatega. Keerulise aasta tõttu lükati küll osa tegevusi järgmisse aastasse, kuid siiski on kontakt loodud, koordinaatori otsingud käimas ja ühine tegevus hoogustumas. Koostöös Pärnumaa Spordiliiduga viidi läbi töökohtadel põhinev liikumisuuring, mille käigus sai kinnitust, et liikumisharrastusega tegelevad töötajad on oma töös motiveeritumad.

Vaimse tervise valdkonnas on avalikus sektoris vähe teadvustatud ja kasutatud häid erasektoris tulemusi andnud tänapäevaseid juhtimisvaldkonda toetavaid võimalusi – mentorlussuhted,

coachingud, super- ja kovisioonid. Maakonnas on sellealane kompetents (Eesti Mentorite Koja ning *Coachide* ja Superviisorite Ühingu liikmed) olemas.

Koolide ja lasteaedade võrgustikud tegutsesid hea hooga. Toimusid mitmed koolitused, mille tulemusel paranes võrgustiku koostöö ja liikmed muutusid aktiivsemaks. Lisaks korraldati õpetajatele praktiline suhtluskoolitus "Rasked vestlused", mis aitab neil paremini toime tulla üha sagedamini ette tulevates keerukates olukordades.

Pärnu linna koolides ja maakonna lasteaedades viidi läbi toitlustuse analüüs. Eesmärk oli hinnata hetkel pakutava lasteaia ja koolitoidu kvaliteeti ning vastavust kehtestatud normidele. Selgitati välja kohaliku põllumajandustoodangu kasutamine lasteaedade menüüs. Menüüde analüüsi tulemusena anti soovitusi menüüde tervislikumaks muutmiseks ja toidujäätmete tekke vähendamiseks. Toodi välja vajadus käivitada lühike tarneahel kohalike põllumajandustootjate ja koolide köökide vahel, et kohalik täisväärtuslik põllumajandustoodang jõuaks lihtsamini haridusasutuste köökidesse.

Liikumisharrastuse edendamiseks tehti koostööd Pärnumaa Spordiliiduga. Spordiliitu toetati mitmetes liikumisharrastust edendavates projektides (Pärnumaa liigub, Liigume terviseks!). Läbi koostöö jõuti hinnanguliselt vähemalt teavitustööga kõigi Pärnumaa elanikeni, Spordiliit viis läbi 54 üritust.

Aasta keskel viidi läbi POL-i rahvatervise komisjoni senise tegevuse seire. Seire hindas komisjoni koostööd ja tegevuse eesmärgipärasust ning selle tulemusel kohandati edasist tööplaani ja komisjoni töökorraldust. Seirest selgus, et omavalitsuste tervisemeeskondade töö ei ole käivitunud. Omavalitsuste tervisedenduse ja turvalisuse järjepideva arengu tagamiseks algatati kohalike omavalitsuste heaolutoimkondade (tervisemeeskond, tervisenõukogu jne) loomise ja arendamise projekt. Senisest enam on plaanis tegelda teavitustööga.

Sotsiaalteenuste arendamine

Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskuse vajalikkuses ei kahtle keegi ning rahaline toetus VTK-le omavalitsuste poolt on suurenenud. 2020. aastal sai VTK omale suuremad ja kaasaegsemad ruumid Ristiku tervisekeskuses.

Esmatasandi tervishoiuteenus on maakonnas tagatud. On probleeme perearstide leidmisega, kuid kõik on lahenduse leidnud. Parandamist vajab esmatasandi tervishoiuteenuse materiaalne baas (ruumid, inventar) ning ligipääsuvõimalused (parklad, invateed, liftid jmt).

Pärnu Sotsiaalkeskus avas Pärnu haigla õendus-hooldekeskuse hoovil Raja tänaval hubases majakeses päevakeskuse mäluhäiretega inimestele.

Pärnumaa Ühistranspordikeskuse eestvedamisel käivitus maakonna ühine sotsiaaltransporditeenus.

Laiendati ja renoveeriti Häädemeeste hooldekodu.

Tähelepanu all on vaja hoida hooldusteenuste edasise kasvu vajadusest tulenevad murekohad (kohtade arv hoolekandeasutustes, teenuse kvaliteedi ja hinna suhe, ohutus ja turvalisus).

Eesmärk 3.5. Kindel kodu

Eesmärgi sõnastus ning mõõdik vajab ülevaatamist ja muutmist, samuti täiendusi tegevussuundade osas.

Maakonna mitmes omavalitsuses on aktiivselt lammutatud nö „kolemaju“. Üheks heaks näiteks saab tuua Sindi. Lisaks on toimunud või toimumas keskväljakute arhitektuurikonkursid (nt. Audru, Sindi, Lihula, Häädemeeste) ning omavalitsuste üldine ilme on paranenud. Tegeletud on üürimajade vajalikkuse väljaselgitamisega ning sotsiaalelupindade parendamise ja juurde loomisega.

Kogukondlikud turvalisuse ettevõtmised on saanud POL-i toetusi. Jätkuvalt tuleb tegeleda naabrivalve ning vabatahtlikkuse toetamisega turvalisuse valdkonnas.

Eesmärk 3.6. Mitmekülgne kultuurielu

POL-i poolt edukalt täidetud punktid 3.6.1.13 kuni 3.6.1.16. Paraku jäid mitmed kavandatud suursündmused (maakonna laulupidu, hansapäevad jne) ja erinevad žanripäevad (nt harrastusteatrite päev, oma tantsu päev) COVID-i tõttu ära, kuid loodetavasti saavad need 2021. aastal taas toimuma. POL-i poolt toimus pidev ja aktiivne suhtlemine maakonna kultuuritegelastega – rahvamajade ja kultuurimajade juhtide ning omavalitsuste kultuurivaldkonna eestvedajatega.

Täitmata on punktid 3.6.1.19. , 3.6.1.20., 3.6.1.28.,3.6.2.4., 3.6.2.6. Nimetatud punktide tegevused on jätkuvalt vajalikud, kuid on täitmata tööjõuressursi puudumise tõttu.

Kultuurisündmuste ja -tegelaste iga-aastane maakondlik tunnustamine toimus ning laureaadid said valitud, kuid 2020. aasta tunnustussündmus „Tähesära“ ja auhindade üleandmine lükkus seoses COVID-iga edasi 2021. aastasse.

Pärnu Muuseumis on aasta jooksul olnud mitmeid näitusi seoses rahvakultuuri- ja pärandiga ning toimunud erinevaid infoseminare käsitööpärandi osas. Pärnu muuseumi tegevus laienes ning avati Punase torni ring-panoraamkino. Koidula muuseumis sai teoks suurem remont, uuendatakse püsiekspositsioon ning muuseumi õueala sai uue ilme ning vabaõhulava.
Kohaliku elu ja turismi toetamiseks on kasutamata Pärnumaa kogukondlikud, väike- ja koolimuuseumid ning nende kui võrgustiku (analoog Sibulateega) potentsiaal.

Endla teater ja kontserdimaja pidid samuti kohanema eriolukorraga ning tegevusi ümber korraldama. Etendusi ning kontserte jäi palju ära, kuid mõlemad meie kõrgkultuurikandjad on elujõulised ning jätkavad heal tasemel tegutsemist.

POL-i ja SAPA poolt ei ole olnud arenguid loomeinimeste koostöövõrgustiku arendamise osas. Loomeinimeste või nende võrgustikega ei ole teadlikult tegeletud. Pärnumaa loomeinimeste eestvedamisel algatati idee Pärnusse loomelinnaku loomiseks. Toimus ajurünnak „Meie Pärnu. Loomelinnak“ ning asutatud on MTÜ, mis saab katusorganisatsioonina enda alla koondada kogu maakonna loomerahvast.

Oma tegevuse peatas Pärnus tegutsenud kultuuriklubi „Tempel“. On lootus et 2021. aastal avaneb Tempel taas, kuigi uues kohas.

Kihnu vald reorganiseeris Kihnu Rahvamaja tegevuse. Kihnu tavapärased kultuurtegevused ja sündmused jätkuvad ning lisandus ka uusi.

Lihula Kultuurimaja suur saal renoveeriti ning sai helgema ja kaasaegsema ilme. Samuti toimusid enamustes maakonna kultuuri- ja rahvamajades värskenduskuurid, ja seda just „tänu“ COVID-ile, kuna piirangute ajal, kus majades ei tohtinud tegevusi olla, tegelesid töötajad seinte värvimise, põrandate vahetuse ja muude ruumide ilu ja hubasust tõstvate töödega.

Matsalu Loodusfilmide Festivali tegevus laienes maakonda. Lisaks Lihulale ja Pärnule toimusid filmiseansid ja kohtumised Kilingi-Nõmme Klubis ja Vändra Kultuurimajas.

Tööjõuressursi puudumise tõttu on jäänud täitmata kultuurivaldkonna tegevused, mis võimaldaks ühist koordineerimist ja maakondlikku koostööd. Vaatamata keerulisele aastale jätkusid tegevused ning maakonnas on väga aktiivne ja erinevaid võimalusi pakkuv kultuurielu.

2020. aastal alustas Pärnu linn oma kultuuristrateegia koostamist. Hetkel siiski informatsioon puudub, kui kaugele on sellega jõutud, kas viidatakse ka maapiirkonnale või kaasatakse väljaspool Pärnu linna haldusterritooriumi tegutsevaid asutusi/inimesi – hetkel info puudub. Selgitamist vajab, kas on vajalik lähiaastatel algatada Pärnu maakonna (kui terviku) kultuuristrateegia koostamine.

Eesmärk 3.7. Turvaline maakond

Eesmärgi mõõdiku kirjeldus vajab ülevaatamist, paremat sõnastust ning „inimlikumaks“ muutmist.

Siseturvalisusesse panustavad igapäevaselt nii pääste, politsei, kaitseliit ja mitmed vabatahtlikud ühendused. Ennetuse osakaal süsteemides on jätkuvalt tõusutrendis. *„Ennetus on parem kui õnnetus!“.*

2020. aastal alustati siseministeeriumi toel (turvalisuse tööplaani alusel) kogukondade kriisiks valmisoleku suurendamise projektiga. Kogukonnakülastustega tõstetakse nende teadlikkust võimalike kriiside olemusest ja kriisiga kaasnevast ning võimalustest kriise ennetada ja kriisiga toime tulla. Tänu põhjalikumatele teadmistele suureneb ka koostöö kogukonnaliikmete vahel. COVID-i leviku tõttu viidi läbi ainult kaks kohtumist, kuid 2021. aastal projekt jätkub. Aasta algul saadeti kõigisse Pärnumaa postkastidesse infoleht oluliste hädaabi telefoninumbritega ning kriis.ee ja „Ole valmis!“ teavitusega.

2020. aastal käivitus taas liikluskomisjoni töö. Selgitati välja maakonna liiklusohtlikud kohad ja ühiste kogemuste toel tehti plaane meie liikluse turvalisemaks muutmiseks.

Seoses viiruse levikuga tuli eri taseme kriisikomisjonidel sageli kohtuda, et kiiresti infot levitada. Kuna ühise laua taga kokkusaamised olid välistatud, leiti kiired lahendused veebikanaleid kasutades. POL-i eestvedamisel toimusid kriisi algul igapäevased, hiljem harvemad veebikoosolekud omavalitsusjuhtidele. Koosolekutele oli kaastatud ka Päästeameti Pärnumaa päästepiirkonna juht.

Viiruse leviku tõttu toimus turvalisuse nõukogu kokkusaamisi ja ühiseid koolitusi plaanitust vähem. Kuna enamus liikmeid olid kriisi lahendamisega hõivatud, jäi ka osavõtt kohati kesisemaks. Aasta teises pooles siiski aktiivsus suurenes ja otsiti võimalusi muutunud oludes tegutsemiseks. Turvalisuse nõukogu liikmete hulgas oli mitmeid muudatusi, aasta teises pooles vahetus ka turvalisuse nõukogu esimees.

Tihemetsa maakondliku kerksuskeskuse idee edasiarendamist ei toimunud ning omavalitsuse poolt on ka keskuse loomise kavatsus lõpetatud.

Maanteeametiga koostöös osalevad üldhariduskoolid aktiivselt liikluskasvatusprogrammides, sh jalgratturite eksamite korraldamises ning juhilubade väljastamisel.

Pärnu maakond on turvaline maakond ning kriisi- ja eriolukorras hästi hakkama saav ning vajadusel kiirelt kohanev.

Eesmärk 3.8. Aktiivne tegelemine liikumisharrastusega ja tulemuslik sporditöö

Vaatamata väga raskele aastale kogu riigis, võib öelda, et saime Pärnumaal 2020. aastal ära tehtud nii mõndagi. Kõik, kes on oma asja juba aastaid ajanud, viisid nüüdki spordisündmuseid läbi: Pärnu aastajooks, võistlussari „Duatlon läbi aasta“, orienteerumisneljapäevakud, Are pargijooksud jne. Esmakordselt toimus Pärnumaa kogupere liikumispäev Jõulumäel, kus soovijad said professionaalsete juhendajate käe all omandada erinevate värskes õhus harrastatavate tegevuste (discgolf, orienteerumine, rullsuusatamine jne) uusi oskusi. Kahe Silla Klubi tegutses aastale kohaselt – kõik üritused toimusid virtuaalselt ja need osutusid vägagi populaarseteks.

Meie maakonna keskne tervisespordikeskus – Jõulumäe – alustas välispordiväljakute renoveerimisprojekti, mille raames rajatakse neli saviliiva tenniseväljakut, kolm 3x3 tänavakorvpalliväljakut, üks korvpalliväljak ning multispordiala võrkpalli jms mängimiseks.

Jõulumäel plaanitavatele uuendustele lisaks rõõmustas uute või paremate sportimisvõimaluste lisandumine mujalgi: 3x3 korvpalliplats Pärnus Munamäe pargis, Sindi kettagolfiväljak, Reiu-Raeküla kunstlumesüsteemi käima lükkamine, Raja tänava ujula, Rääma sõudekeskuse sisesõudebasseini ja -jõusaali, Pärnu uisuväljaku ning Lihula spordihoone valmimine. Samuti pandi alus Pärnus uue köetava kunstmurukattega jalgpalliväljaku loomisele. Rekonstrueeriti Uulu Põhikool ja selle võimla.

Tippspordi poole peal tehti märkimisväärseid rahvusvahelisi tulemusi sõudmises, bikinifitnessis, maadluses, purjetamises ja erinevatel tehnikaspordi aladel. Samuti oli suurepärane Timmo Jereti pääs Hawaii Ironmanile ja Avo Keele juhendatava Läti võrkpallikoondise jõudmine EMile.

Probleemiks on jätkuvalt, et meie lapsed ei liigu piisavalt. 2 korda nädalas trenni ei kata liikumisvajadust. See on järjest süvenev probleem. Tehti algust Liikuma Kutsuva Kooli programmiga ühinemiseks, et parandada koolinoorte kehalist aktiivsust.

Tegevussuund 3.8.1. Liikumisharrastuse vajalikkuse teadvustamine ja võimaluste loomine

Punkt 3.8.1.1.
1. „Pärnumaa liigub“ konkursivoor ja rahvaspordisarja läbiviimine, kus koondati 13 liikumisharrastuse üritust, millega aidati turundada maakonnas toimuvaid erinevaid suuremaid ja väiksemaid sündmusi ning mille käigus jagati osalejatele auhindu.
2. “Pärnumaa Mängud” võistlusspordisarja algatamine ja läbiviimine. Aasta jooksul viidi läbi seitsme erineva ala võistlusi.
3. Viidi läbi uuring „Pärnumaa asutuste töötajate tervisekäitumise ja töövõimekuse seosed“. Selle tulemusel nenditi, et kuna töövõimet seostatakse töötajate isikliku heaolu ja emotsionaalse seisundiga, siis see eesmärk sai täidetud, sest liikumisharrastusega tegelejaid oli andmestikus 318 ja enamuse vastajate emotsionaalsed ja heaolu kajastavad näitajad olid positiivsed.
4. Riiklike liikumis-ja tervisekampaaniate edastamine läbi PSL veebi ja sotsiaalmeedia (südamekuu, tervisekuu, töökohaspordikuu jne).
5. „Liigume Terviseks“ kampaania ellu kutsumine. Eriolukorra keskel oli õige hetk võtta aega iseenda jaoks ja liikuda oma tervise heaks. Kampaanias osalemiseks tuli koguda nädalas vähemalt 3 liikumiskorda ja need fikseerida nutikella või rakenduse kaudu.
6. Spordinädala kampaania läbiviimine koostöös Eesti Olümpiakomiteega (EOK) ja Ühendusega Sport Kõigile ning maakondliku ürituse (Pärnumaa Rattaorienteerumine) korraldamine vaatamata raskele olukorrale riigis. Inimestel oli suur huvi füüsiliselt osaleda mõnel liikumisüritusel. Enamik tegevusi toimus 2020. aastal virtuaalselt.
7. Koostöös Jõulumäe Tervisespordikeskusega kutsuti ellu ja viidi edukalt läbi kogupereüritus „Pärnumaa kogu pere liikumispäev“.
8. Toimusid Pärnumaa Meistrivõistlused 39-l erineval alal.

Punkt 3.8.1.2.
1. Kilingi-Nõmmes käib intensiivne töö terviseraja välja töötamiseks.
2. Juunis toimus Jõulumäel terviseradade alane koolitus koostöös Eesti Terviseradade, Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK) ja keskkonnakaitsega. Läbi sai räägitud kõik teemad, mis puudutavad ühe terviseraja loomist ja haldamist. Samuti tutvuti Jõulumäel asuva tehnikaga.

Punkt 3.8.1.4.
1. Maakonna keskne tervisespordikeskus – Jõulumäe – alustas välispordiväljakute renoveerimisprojekti, mille raames rajatakse neli saviliiva tenniseväljakut, kolm 3x3 tänavakorvpalliväljakut, üks korvpalliväljak ning multispordiala võrkpalli jms mängimiseks.
2. Pärnu Rotary klubi eestvedamisel avati Pärnu esimene plastkattega 3x3 korvpalliplats Munamäe pargis.
3. Discgolfiklubi Albatrossi eestvedamisel loodi Sindi kettagolfiväljak.
4. Lükati käima Reiu-Raeküla kunstlumesüsteem.
5. Pärnu linn avas Raja tänava ujula.
6. Pärnu Sõudeklubi eestvedamisel valmis Rääma sõudekeskuse sisesõudebassein ja jõusaal.
7. Valmis Lihula spordihoone.
8. Pandi alus Pärnus uue köetava kunstmurukattega jalgpalliväljaku loomisele.

Tegevussuund 3.8.2. Kvalifikatsiooniga noorte treenerid ja nende motiveerimine
1. Pärnumaa Spordiliidu tegevjuht osales Pärnu linna spordivaldkonna huvihariduse ja huvitegevuse komisjoni töös, kus on võimalus toetust küsivate klubide puhul rõhutada ja soosida kategooria tõstmist.

2. Toimus palju erinevate alade e-loenguid, kus oli võimalus treeneritel koguda koolituspunkte. Käis aktiivne e-loengute propageerimine ja info jagamine.

Tegevussuund 3.8.3. Erivajadustega inimestele ligipääsu tagamine ja osalemisvõimaluste loomine

1. Pärnumaa Spordiliidu poolt korraldatud Pärnumaa Rattaorienteerumine tagab invasportlaste osalemise võimaluse.
2. Enamikel Pärnumaa spordiklubide poolt korraldatavatel üritustel on arvestatud ka invasportlaste võimalustega.
3. Enamik spordiobjekte arvestab ligipääsudega.

Tegevussuund 3.8.4. Võistluste korraldamine ja parimate tunnustamine

Punkt 3.8.4.1.
1. PSL-i veebilehe uudiste, Pärnumaa spordikalendri ja sotsiaalmeedia kaudu kajastati erinevaid rahvusvahelisi võistlusi.
2. Pakuti mitmele üritusele võimalust kasutada koostööhinda Pärnu Postimehe kuulutustel.
3. Raske aasta tõttu jäid mitmed planeeritud võistlused ära (enamasti Jõulumäel).

Punkt 3.8.4.2.
9. septembril toimus Pärnu spordihallis korvpalli väljaku- ja lauakohtunike seminar.

Punkt 3.8.4.3.
1. PSL on kaaskorraldaja ja kaasrahastaja Pärnumaa Võidupüha maratonil.
2. Pärnumaa liigub projektivooru kaudu eraldati rahalist toetust Pärnumaa rahvaspordiüritustele (kokku 16 toetust).
3. Spordinädala raames korraldati I Pärnumaa Rattaorienteerumine.
4. 2021. a on plaanis suurem koostöö Pärnu Kahe Silla Klubi üritustega.
5. Uued traditsioonilised liikumisharrastusüritused Pärnumaa Spordiliidu poolt – „Pärnumaa kogu pere liikumispäev“ ja 2021. aastal plaanitav uus algatus Jõulumäe liikumisfestival.
6. Järjest rohkem populaarsust koguvad discgolfi sarjad muutuvad traditsiooniliseks – nädalapäevad, Pärnumaa karikasari jne.

Punkt 3.8.4.4.
1. Toimusid Pärnumaa Meistrivõistlused 39-l erineval alal nii noortele, täiskasvanutele kui ka seenioritele. Tagatud on iga vanusegrupi kaasamise.
2. Toimus võistlusspordisari Pärnumaa Mängud.
3. Koolispordiliit viis läbi eraldi võistlused koolinoorte tasemel.
4. SK Raudmees eestvedamisel toimusid traditsioonilised spordisündmused „Duatlon läbi aasta“
5. Purjetamises toimuvad iganädalased kesknädalaringid avamerejahtidele.
6. RMK Pärnumaa Orienteerumisneljapäevakud tagavad erineva tasemega orienteerujatele võistlussüsteemi.

Punkt 3.8.4.6.
Pärnumaa parimate sportlaste ja liikumisharrastuste edendajate tunnustamine lükati edasi 2021. aasta algusesse. Lisaks tunnustatakse sporditoetajaid ja aastate pikkuse töö tegijaid.

Seoses Rail Balticu trassiga tuleb leida alternatiivne koht Jõekääru kettagolfi alale ning tulenevalt Pärnu uue silla planeeringugust ei saa senine Rääma kettagolfi ala samas kohas tegevust jätkata. Samuti on oht, et lõpetab tegevuse või avatakse uuel kohal Valgeranna kettagolfi väljak, kuna alal on tuvastatud looduskaitse all oleva kakulise elukoht.

Eesmärk 3.9. Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond

2020. aastal loodi ca 70 uut avalikes huvides tegutsevat MTÜ-d. Võrreldes 2019. aastaga on juurdekasv samas suurusjärgus. MTÜ-de igapäevane tegevus oli märtsis alanud kriisi tõttu tugevalt häiritud, paljud sündmused ja tegevused jäeti ära või tehti väiksemas mahus, juurde pidi õppima uusi oskusi ja leiutama erinevaid tegevusi, et kriisis ellu jääda. Ette tuli ka töötajate koondamisi, kuna vabariigi valitsus ei jaganud MTÜ-dele kriisitoetust nii nagu ettevõtetele. Selles osas oli neil raskem.

Kabli külaseltsi eestvedamisel ja Häädemeeste valla toel renoveeriti täielikult Kabli Seltsimaja.

3.9.1.1., 3.9.1.5., 3.9.1.6. ja 3.9.1.7. osas viidi tegevused ellu planeeritud mahus. Nõustamine toimus rohkem telefoni ja e-kanalite vahendusel. Nõustamisteenust pakuti 110 korda, koolitusi toimus 26 akadeemilist tundi.

2020. aasta koolitused keskendusid kaasamisele ja inimeste juhtimiskvaliteedi tõstmisele. Koolitusel oli teooriat ja praktilist õpet erinevatest kaasamis- ja juhtimismeetoditest, omatulu teenimisest ning koostööst KOVi ja ettevõtjatega.

3.9.1.2. 2020. aastal loodi MTÜ, mille tegevuse eesmärgiks on teha Pärnusse loomelinnak, kus MTÜd ja loomeinimesed saavad ühiselt tegutseda. MTÜ liitus teenuste väljaarendamiseks SAPA Inkubaatoriga, olles seal esimene MTÜ.
3.9.1.3 Pärnumaa Kodukant kaardistas 2020. aastal Pärnumaa külad – külades tegutsevad külaseltsid, külavanemad, külamajad ning omavalitsustes kehtestatud külavanemate statuutide hulk. Toimusid külade koosolekud, kus üheks teemaks oli küla kogukondade ja KOVi vaheline koostöö. Külade kokkusaamised toimuvad regulaarselt.
3.9.1.4. Leader gruppide strateegiate väljatöötamisega alustatakse 2022. aastal.
3.9.1.8. Ei toimunud sotsiaalset innovatsiooni edendavaid, kajastavaid ning toetavaid sündmusi.
3.9.2.1. Vabatahtlike Keskus suunab soovijaid vabatahtlikule tööle. Viis vabatahtlikku liitusid Eesti Punase Risti Pärnu Seltsiga.
3.9.2.2. Täiskasvanud õppija nädal (TÕN) toimus maakonna koordinaator Sirje Pauskar'i eestvedamisel. Pärnumaa Kodukant on Pärnumaa koordinaatori koostööpartner. Kodukant korraldas külades TÕN-nädalal elukestvat õpet toetavaid koolitusi.
3.9.2.3. ja 3.9.2.4. Kodanikuühiskonna tunnustamine toimub traditsiooniliselt novembris Ühisnädala ajal ning sel aastal jagati välja tunnustused järgmises kategooriates: Aasta vabaühendus, vabaühenduste tegevuse toetaja, vabakonna silmapaistvaim tegu, aasta vabatahtlik, aastate vabatahtlik ning žürii eripreemiad Särav Pärnumaa pere ja Heategevuse järjepidevuse kandjad. Tunnustussündmus toimus koos ettevõtlusvaldkonna tunnustamisega „Pärnumaa tegijad" nime all.
Pärnumaa Kodukant MTÜ tunnustab tublimaid neljas kategoorias – Aasta küla (paaritul aastal, et saaks osaleda Maapäeval), Sädeinimene, Pärnumaa aasta noor, tegus maapere.

Seire koostas: Kristel Ernits

Sisendit andsid: Kaisa Kirikal, Karmen Vesselov, Daisi Sprenk, Viivika Vilja, Ülle Vapper, Martin Sempelson, Helve Reisenbuk, Annika Viibus, Jekaterina Eensalu, Jana Malõh, Tiina Lobja, Priit Ruut, Arno Peksar, Erli Aasamets, Eha Säde ja Pärnumaa kohalikud omavalitsused.

IV TEHNILINE TARISTU JA ÜHISTRANSPORT (strateegilise suuna juht Heiki Mägi – SAPA)

Eesmärk 4.1. Kiired ühendused ja parem juurdepääs Pärnule

Tegevussuund 4.1.1. Rail Balticu (RB) projekteerimine ja väljaehitamine

2020. a toimis jätkuvalt koostöö Riigikogu RB toetusrühma, MKM-i, RB Estonia ja RB Rail AS-ga erinevate uuringute ja projektide algatamisel ning läbiviimisel. 2019. aasta lõpus valmis arenduskeskuse juhtimisel Rail Balticu Pärnu kaubajaama, lennujaama, Loode-Pärnu ja Niidu tööstusalasid ning Pärnu kaubasadamat ühendava transpordikoridori uuring (Skepast&Puhkim OÜ, 21.11.2019). 29.11.19 sõlmiti parima arhitektuurilise lahenduse „Vesijooksik“ alusel Pärnu reisiterminali projekteerimisleping RB Estonia ja Arhitektuuribüroo Pluss vahel, projekteerimise kestvusega 14 kuud. Projekt valmib 2021. aasta märtsis ja ehitushange läheb välja 2021. a esimeses pooles. Pärnu kaubaterminali ja infrastruktuuri hoolduskeskuse osas käib projekteerimine. Need alad täidavad põhitrassi ehitamise ajal ehitusbaasi funktsiooni. Ette on valmistatud Pärnu-Lelle raudtee rekonstrueerimine ehitusaegseks juurdeveo raudteeks. RB kohalike peatuste ja regionaalrongiliikluse sujuvamaks kavandamiseks, protsessi kiirendamiseks ja vajalike poliitiliste otsuste tegemiseks tegid Harjumaa Omavalitsuste Liit, Pärnumaa Omavalitsuste Liit ja Raplamaa Omavalitsuste Liit 29.11.19 ühisavalduse Riigikogule, Vabariigi Valitsusele ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Avaldus sai positiivse tagasiside ja tänaseks on olemas rahastus nii kohalike peatuste projekteerimiseks kui detailplaneeringute läbiviimiseks. Pärnumaale on kavandamisel 5 kohalikku peatust. Koordineeriva organina töötab RB juhtkomitee (Pärnumaalt esindaja Andres Metsoja, hiljem Lauri Luur). Koostamisel on RB põhiprojekt.

SAPA eestvedamisel teostati 2020. aastal uuringut „Rail Balticu arengukoridor. Regionaalrongide kohalikud peatused, nende juurdepääsetavus ja ohutus“. Uuringut koostab Skepast&Puhkim OÜ ja see peaks valmima aprillis 2021. Uuringu eesmärgiks on RB arengukoridori defineerimine ja määratlemine, selle erinevate logistiliste seoste ja võimaluste analüüs, tulevaste maakasutusperspektiivide hindamine arengukoridoris, RB kohalike peatuste asukohtade täpsustamine, nende juurdepääsetavuse ja ohutuse väljaselgitamine. Uuringu väljundiks on ettepanekud KOV-ide üldplaneeringutesse ja RB põhiprojekti koostamiseks.

19.05.20 tegi Riigikohus otsuse kohtuasjas nr 3-18-529 ja tühistas osaliselt riigihalduse ministri poolt kehtestatud Pärnu maakonnaplaneeringu RB trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas, kokku ca 45 kilomeetri ulatuses.

4. juunil 2020. a pöördusid Pärnumaa omavalitsusjuhid peaministri ja Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga, et pärast Riikohtu RB maakonnaplaneeringut osaliselt tühistavat otsust oleks kõiki keskkonnaprotseduure järgides endiselt otstarbekas jätkata projekteerimistöödega seni kehtinud

trassikoridoris. Vastasel juhul kaotatakse aega ja kulutatakse ressursse ning jõutakse välja ikka samasse trassikoridori. Kahjuks jäi ettepanek vajaliku tähelepanuta. Tänaseks on Rahandusministeerium uuendanud Rail Baltic raudtee trassikoridori asukoha määramise maakonnaplaneeringu menetluse. Trassialternatiivide leidmiseks ja ajagraafiku koostamiseks on tellitud töö Hendrikson & Ko-lt.

2. juulil 2020.a korraldas arenduskeskus koos POL-iga esindusliku Rail Balticu foorumi, kus lahati üles kerkinud probleeme ja vaadati ühiselt tulevikku.

RB-l kohaliku rongiliikluse ettevalmistamiseks tuleb lähiajal täiendavalt uurida inimeste liikumisvajadusi ja -harjumusi, kujundada uus piletisüsteem ja siduda see muu ühistranspordiga, asuda ette valmistama regionaalrongide tellimust.

Tegevussuund 4.1.2. Via Baltica arendamine

Tegevuskavas ei nähtud 2020. a ette otseseid tegevusi, kuid käis vajalik ettevalmistustöö. Maanteeameti poolt valmistati ette Via Baltica Pärnu linna Tallinna poolse sissesõidu projekteerimist. Tegevuskavas toodud 2+2 lõigud said kinnituse 9.01.20 Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud riigiteede teehoiukavas (THK) 2020-2030 Sauga-Pärnu, Pärnu-Uulu, Are-Nurme ja Libatse-Are 2+2 lõikudena ja 10.12.2020 heaks kiidetud riigiteede teehoiukavas 2021-2030 Libatse möödasõidu (7 km), Libatse-Nurme (21,6 km), Sauga-Pärnu (2,6 km) ja Pärnu-Uulu (7,9 km) 2+2 tee ehitusena. Veidi edasi on lükkunud uue silla rajamine üle Pärnu jõe koos ühendusteedega Paikuse ja Sindi vahel. Teemaplaneeringu kohase riigitee nr 5 ja riigitee nr 59 vahelise silla ehitus peaks uue teehoiukava järgi toimuma ajavahemikus 2025-2027.

4.1.2.1. Pärnu-Jaagupi põhjapoolsest ristmikust Saugani 2+2 tee ehitus (11,7 km, sh Are möödasõit), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine (2024-2025).

2020. aastal koostati tegevuskava ja viidi läbi konsultandi hange. Valmistatakse ette koos RAM-iga ehitushanget. Käib projektlahenduse väljatöötamine. THK 2021-2030 kohaselt toimub realiseerimine aastatel 2023-2027 2+2 teena.

4.1.2.2. Pärnu-Uulu 2+2 tee ehitus (km 133,6-141,5; kokku 7,9 km), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine (2021-2023).

Projekt on sisuliselt valmis. Pärnu-Uulu lõigu ehituse edasilükkumist põhjustas projektlahenduse kohtuvaidlus, milline läbis kõik kohtuastmed. Ehitushankeni loodetakse jõuda 2021.a suvel, et sügisel ehitamisega alustada. THK kohaselt on ehitusaastateks 2021-2023.

4.1.2.3. Pärnu-Sauga 2+2 lõigu ehitus (2,6 km), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine (2021)

T-4 (km 122,6-125,2) Sauga-Pärnu lõigu 2+2 ehitamine planeeriti aastasse 2021. Tegevuskava nägi 2020.a ette Sauga-Pärnu lõigu 2+2 projekteerimist. Sauga-Pärnu lõigu projekteerimis-tingimused kehtestati 2020. aasta lõpus ja 2021. aastal projekteeritakse lõik Saugast Ehitajate teeni, kusjuures linnas asuv lõik projekteeritakse Tuisu tänava trassile, kus asuvad valdavalt tööstushooned ning tagatakse peale ehituse valmimist vanal trassil, mis jääb Pärnut ja Saugat ühendavaks kohalikuks teeks, oluliselt väiksem liikluskoormus, väiksem müra ja tervislikum elukeskkond. Planeeritud ehitus uue teehoiukava järgi aastal 2022.

4.1.2.4. Ettevalmistustööd silla ehituseks üle Pärnu jõe (Sindi-Paikuse ja Tammiste vahel) tulevasel Via Baltica suurel ümbersõidul, silla ehitus.

THK 2021-2030 kohaselt on uue silla rajamine planeeritud aastatesse 2025-2027. 2020.a alustati eelprojekti koostamisega (hange, projekteerimise leping 2021.a alguses). THK kohaselt toimub ehitus aastatel 2025-2027.

4.1.2.5. Pärnu-Jaagupi põhjapoolsest ristmikust maakonna põhjapiirini (17 km, sh Libatse möödasõit) 2+2 tee ehitus, turvalisuse tagamine (2023-2025)

Eelprojekti koostamise ettevalmistamisega alustatakse 2021. aastal. Planeeritakse 2+2 ristlõikega lahendust. THK kohaselt on rajamine kavandatud aastateks 2025-2026.

4.1.2.6. Uulu-Ikla 2+1 (alt 2+2) tee ehitus, turvalisuse tagamine

Puudub aastani 2030 teehoiukavas. Plaan on alustada aastal 2021 (või 2021+) 1. klassi maanteekoridori tarbeks riigi eriplaneeringu koostamisega.

4.1.2.7. Liivi tee Papiniidu liiklussõlme projekteerimine ja väljaehitamine seoses RB reisijaama rajamisega (2023-2025)

Võimalused avanevad vastavalt RB graafikutele ja finantsplaanile.

Tegevussuund 4.1.3. Pärnu lennujaama rekonstrueerimine

Pärnu lennujaama kinnistu detailplaneering kehtestati 15.05.19. Pärnu lennujaama rekonstrueerimine ja sellega seotud tegevused lükkusid ehitusloa vaide tõttu aasta võrra edasi. Ehitusloa vaidlustuses sõlmiti kompromissleping 20.11.19, menetlus lõpetati 25.11.19 (määrus haldusasjas 3-19-295, kohtulik kompromiss jõustus 10.12.19). 02.07.20 allkirjastas AS Tallinna Lennujaam lennuliiklusala rekonstrueerimise ehituslepingu ühispakkumise teinud ettevõtetega AS TREV-2 Grupp ja Wesico Project OÜ maksumusega 13,9 milj eurot. Planeeritud ehitustööde kestvus on 14 kuud ja esialgse plaani kohaselt lõppevad tööd 2021.a augustis. Tööde käigus rekonstrueeritakse lennurada pikkusega 1970m x 30m, laiendatakse ruleerimisteed, rekonstrueeritakse õhusõidukite perroon, paigaldatakse automaatne ilmastiku seiresüsteem, uuendatakse lennuvälja tuledesüsteem ning ehitatakse uus hoolde- ja päästetehnika angaar. Viimase ehitamiseks sõlmiti 17.08.20 alltöövõtuleping MARU Ehitus AS-ga. Valmis Pärnu terminalihoone rekonstrueerimise projekt ja selle ekspertiis. Projekti järgi laieneb terminalihoone ca 900 ruutmeetri võrra, pakkudes võimalust teenindada samaaegselt ca 80 saabuvat ja 80 väljuvat reisijat.

Eesmärk 4.2. Maakonna parem sidusus ja elanikkonna liikuvus

Ülevaate koostas Margus Eisenschmidt (Transpordiameti Lääne strateegilise planeerimise juht).

Tegevussuund 4.2.1. Riigimaanteede remondi koondprojekt

<u>4.2.1.1. Mustkattega teede rekonstrueerimine (REK) ja taastusremont (maakonna planeering ja THK 2021-2030)</u>

2020 REK:

rekonstrueerimisobjekte ei olnud

2021

T-59 Pärnu-Tori km 16,85-21,05 rekonstrueerimine

2022

Pärnumaa REK objekte kavas ei ole

2023

T-19214 Jänesselja-Urge km 0,0-2,15 rekonstrueerimine
T-57 Mudiste-Suure-Jaani-Vändra km 22,64-32,7 rekonstrueerimine

2024

T-19202 Pärnu-Jaagupi-Kergu km 0,4-2,48 rekonstrueerimine
T-19101 Audru-Tõstamaa-Nurmsi km 8,838-13,014 rekonstrueerimine
T-19277 Paikuse-Tammuru km 0,0-5,778 rekonstrueerimine
T-19201 Pärnu-Jaagupi-Kalli km 23,68-32,11 rekonstrueerimine

2020 TAASTUSREMONT:

T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 122,615-134,440 (Ehitajate tee, sh Papiniidu sild) kuumtaastamine
T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 191,852-192,282 (Ikla piir) ülekate
T-59 Pärnu-Tori km 1,532-3,708 kuumtaastamine
T-60 Pärnu-Lihula km 2,300-2,847 kuumtaastamine
T-60 Pärnu-lihula km 21,108-30,938 ülekate
T-92 Tartu-Viljandi-Kilingi-Nõmme km 101,319-122,721 ülekate

2021 kavas:

T-10 Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare km 65,079-67,45 (Virtsu)
T-59 Pärnu-Tori km 21,057-23,466
T-60 Pärnu-Lihula km 30,717-32,466
T-19201 Pärnu-Jaagupi-Kalli km 7,424-22,671

<u>4.2.1.2. Olulisemate kruusateede viimine mustkatte alla (maakonna planeering ja THK)</u>

2020

T-16176 Vanamõisa-Koonga-Ahaste km 17,7-28,5 uus muldkeha ja alus;
T-1936 Tõstamaa-Lõuka-Tõstamaa km 0,2-0,864
T-20160 Lokuta-Kõnnu km 6,0-13,0
T-19249 Kadjaste-Suurejõe km 7,0-10,2
T-19241 Suurejõe-Vihtra-Jõesuu km 7,3-14,3

2021

T-16176 Vanamõisa-Koonga-Ahaste km 17,7-28,5 kate

T-16179 Vatla-Nehatu km 0,38-4,43
T- 19210 Uduvere-Suigu-Nurme km 16,2-18,0
T-19303 Jäärja-Tali km 11,3-16,9
T-19241 Suurejõe-Vihtra-Jõesuu km 14,7-19,6

2022

T-19241 Suurejõe-Vihtra-Jõesuu km 0,9-5,9
T-24151 Kõpu-Tõramaa-Jõesuu km 23,7-29,9

2023

T-16191 Tuudi-Saastna km 10,8-13,0

4.2.1.3. Kruusateede rekonstrueerimine (maakonna planeering ja THK)

2020 teostati remonti 34,5 km kruusateedel:

T-19R03 Audru-Lavassaare-Vahenurme km 12,779-21,574
T-19135 Tõhela-Alu-Murru km 0,0-7,36
T-19211 Mõisaküla-Metsavere km 3,861-7,333
T-19303 Jäärja-Tali km 11,0-16,889
T-19305 Tihemetsa-Kärsu km 1,636-5,192
T-19310 Lodja-Saunametsa km 0,703-3,2016
T-24151 Kõpu-Tõramaa-Jõesuu km 24,422-27,379

4.2.1.6. Liiklusohtlike kohtade likvideerimine

T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 119,9-120,1 Nurme Turvas vasakpöörderaja ehitamine;
T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 153,2-153,4 Võiste teeületuskoht
T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 166,8-167,2 Häädemeeste ristmiku valgustus
T-4 Tallinn-Pärnu-Ikla km 169,65-169,80 Fibo vasakpöörderaja ehitamine
T-16176 Vanamõisa-Koonga-Ahaste km 11,05-11,15 Mihkli ristmiku ümberehitus

Tegevussuund 4.2.2. Pärnumaa olulisemad sillad

4.2.2.1. Pärnu uue silla ehituseks eelduste loomine

2019. a valmis IB Stratumi poolt Pärnu linna liiklusuuring ja 2020.a detsembris seda täiendav uuring (V5), kus arvestati muutustega Via Baltica linna sissesõidul ja kesklinna sillal. Vasakkalda liikluslahenduse kontroll valmis Liikluslahenduse OÜ poolt. 2020. a toimus Pärnu uue silla arhitektuurikonkurss ja alustati projekteerimise ettevalmistusega. 01.04.20 tunnistati uue autosilla arhitektuurikonkursi võitjaks võistlustöö „Luik“, mille esitasid Fidele OÜ arhitektid. Võidutöö kujutab kahe kaarega rippsilda. Võidutöö alusel koostati silla eskiislahendus ja teostati projekteerimiseks vajalikud uuringud. Eelprojekt peaks valmima ja ehitusloa taotlemine toimuma 2021 aasta kevadel. Projekteerijad leiti OÜ Trilog Studio ja Fidele OÜ ühispakkumise tulemusena.

Uue silla ehitus on kavandatud aastateks 2021-2023. Orienteeruv maksumus 18.11.2020 seisuga on 22 927 522 eurot (E-Eelarvebüroo hinnang).

4.2.2.2. Pärnu kesklinna silla rekonstrueerimine

2019. a teostati uuring kesklinna silla seisukorra kohta. 2020. a valmis kesklinna silla remondiprojekt (tööde algus 2021) ja ümberehitusprojekt (tööde algus 2025). Kesklinna silla remont kajastub 500 000 euro ulatuses Pärnu eelarvestrateegias 2021-25. Edasine tegevusplaan silla ümberehituse osas on koostamisel ja otsustamisel.

4.2.2.3. Tori silla rekonstrueerimine (2021-2023)

Teehoiukavas perioodil 2021-2022. Projekt koostamisel ja menetlemisel. Ehitus aastatel 2021-2022.

4.2.2.4. Ettevalmistustööd silla ehituseks üle Pärnu jõe (Sindi-Paikuse ja Tammiste vahel) tulevasel Via Baltica suurel ümbersõidul (2025-2027)

THK 2021-2030 kohaselt on uue silla rajamine planeeritud perioodil 2025-2027. Eelprojekt koostatakse 2021-2023.

4.2.2.5. Suure Väina püsiühenduse vajalikkuse väljaselgitamine ja selle loomine vastavalt vajadusele (Läänemaa planeering 2030+)

Uuringut alustati 2019. a talvel küsitluse ettevalmistamisega, küsitlustulemused saadi 2020. a jaanuaris. Selgus, et Saaremaa ja Lääneranna valdade elanikud pooldavad püsiühenduse ehk silla või tunneli loomist üle Suure väina. Muhu valla elanikud seda pigem ei soovi. Ettevalmistamisel on riigi eriplaneering.

Uuringuga saab tutvuda siin.*(PDF)*

2020. a rekonstrueeritud sillad Pärnumaal:

T-19275 Urge-Sindi km 1,9 asuv Sindi sild;
T-19303 Jäärja-Tali km 12,9 asuv Merija sild

2021.a kavas:

T-19330 Tõitoja-Häädemeeste km 12,6 asuv Asuoja sild;
T-59 Pärnu-Tori km 20,8 asuv Tori sild

Tegevussuund 4.2.3. Kergliiklusteede võrgustiku väljaarendamine

Toimus jätkuvalt Pärnu linnapiirkonna kergliiklusteede sidustamine (Audru kergliiklusteede linnapiirkonna võrgustikku sidumise III etapp – Paisu kergliiklustee, Urge-Pulli kergliiklustee, Jänesselja ja Sindi kergliiklusteed, Uulu-Pärnu kergliiklustee II etapp linna piirilt Postiteeni), tugitoimepiirkondade keskuste ja piirkondlike keskuste kergliiklusteede võrgustiku väljaarendamine (Häädemeeste aleviku valgustatud jalg- ja jalgrattateekergliiklustee). Maanteeameti poolt 2020. aastal riigimaanteede äärde kergliiklusteid ei ehitatud.

Eesmärk 4.3. Ühtne ja terviklik ühistransport

Ühistransporditeenuste väljaarendamine toimus Pärnumaa Ühistranspordikeskuse (PÜTK) eestvedamisel. Ülevaate koostas Andrus Kärpuk (PÜTK-i juhataja).

1. PÜTK on eestvedaja

Jrk. nr tegevus kavas	Tegevus	Teost. aeg	Olukord 2020 lõps	Olukorra selgitus
3.1.1.7.	PÜTK-i stabiilse töö ja kestlikkuse tagamine	2019 - 2023	Jah	PÜTK töötab stabiilselt ning on viinud ellu kõik 2014-2020.a. Euroopa Liidu rahastusperioodiks kavandatud projektid. Käsil on sotsiaaltranspordi projekt. PÜTK on majanduslikult ja organisatsiooniliselt jätkusuutlik.
3.2.5.1.	Õpilaste ja kohalike elanike liikumisvajaduste ühtne lahendamine	2019 - 2023	Jah	Pärnumaa õpilastel on tasuta sõit linna- ja maaliinidel. Töö jätkub liinivõrgu osas
3.2.5.2.	KOV õpilasliinide korraldamine PÜTK kaudu	2019 - 2023	Jah	Osaliselt ellu viidud. Töö jätkub.
3.4.4.13.	Sotsiaaltransporditeenuse ühtne maakondlik arendamine PÜTK-i opereerimisel	2019 - 2023	Jah	Vastavad hanked on läbi viidud. Sõlmitud on haldusleping KOV-idega. Leitud on vedaja, ostetud 6 erisõidukit, loodud PÜTK koosseisus tellimuskeskus ning loomisel IT-lahendus. 2020. 1. juunil algas uue korraldusmudeli esimene, 3-aastane periood, millest esimesed 2 aastat on Euroopa Sotsiaalfondi poolt rahastatava pilootprojekti abikõlblikkuse periood. Toetuse suurus kokku on 1,923 milj eurot
4.3.1.1.	Parima ja kestlikuma organisatsioonilise vormi väljatöötamine, seadustamine ja realiseerimine	2019	Jah	Organisatsiooniline vorm vastab kõigis maakondades kasutatavale lahendusele ning kehtivale ühistranspordiseadusele. Muust Eestist eristub Pärnumaa ÜTK sellega, et korraldab ühtselt nii Pärnu linna ja kui maakonna ühistransporti.
Jrk. nr tegevus kavas	Tegevus	Teost. aeg	Olukord 2020 lõpus	Olukorra selgitus

4.3.2.1.	Ühtse kujunduse ja funktsioonidega terminalide ja erineva tasandi bussipeatustega maakondliku võrgustiku väljaarendamine	2019-2022	Jah	Valminud 7 maakondlikku bussiterminali: Audru Kool, Koonga, Tori, Tootsi, Kilingi-Nõmme, Are ja Lihula minibussijaamad. EL-i toetus kokku 503,2 tuh. Eurot Tegevus jätkub EL uuel rahastusperioodil.
4.3.2.2.	Ühtse pileti- ja infosüsteemi loomine nii tihe- kui hajaasustuses ning sõidusoodustuste rakendamine ühtse maakondliku süsteemi raames	2019	Jah	Süsteem on loodud. EL toetuse suurus kokku 579,2 tuh. Eurot. Linna- ja maa-liinidel rakendatavad sõidu-soodustused on suures osas ühtlustatud.
4.3.2.3.	Ühistranspordis vähemalt minimaalse fikseeritud teenindustaseme tagamine läbi vastavate normide väljatöötamise ja rakendamise	2019	Jah	Minimaalne teenindustase on tagatud. Normid töötab välja Transpordiamet.
4.3.2.4.	Sotsiaaltranspordi süsteemi loomine ja õpilasvedude korraldamise üleandmine PÜTK-ile	2019, 2020	Jah	2020.a 1. juunist on sotsiaal-transpordi uus süsteem käigus. Osa õpilasvedude korraldamisest on üle võetud. Töö jätkub.
4.3.2.5.	Reisijaid kokku vedavate ja nõudeliinide loomine ning sidumine regulaarse liinivõrguga, st vajadusi paindlikult arvestava liinivõrgu kujundamine	2019	Jah	Esmavajalikud liinimuudatused on ellu viidud. Töö jätkub 2021.a, sh. nõude-põhise teenuse osutamiseks sotsiaaltranspordi ressurssi ja IT-lahendust kasutades.
4.3.2.6.	Kiiremate ühenduste loomine tugitoimepiirkondade keskuste ja Pärnu vahel	2019, 2020	Jah	Uusi kiireid ühendusi on loodud ning sellealane töö jätkub
4.3.2.7.	Via Baltical kulgevatele kiirbussidele trassiäärsete peatumisvõimaluste rajamine	2019-2021	Jah	Loodud uued bussipeatused Via Baltical: „Pärnu-Jaagupi tee“ ja „Häädemeeste tee“. Mitmed kommertsliinide vedajad on lisanud esimese neist oma sõiduplaanidesse. Seoses epideemiaga on peatunud läbirääkimised vedajatega „Häädemeeste tee“ bussipeatuse lisamiseks rahvusvaheliste liinide sõiduplaanidesse.
Jrk. nr tegevus-kavas	Tegevus	Teost. aeg	Olukord 2020 lõpus	Olukorra selgitus
4.3.2.8.	„Pargi-reisi” süsteemi arendamine	2019-2025	Ei	Ei ole veel alustatud. Lükatud edasi, kuni tekib vastav ühiskondlik tellimus.

4.3.2.9.	„Kogukonna takso“ kontseptsiooni väljatöötamine ja elluviimine	2019-2021	Ei	Ei ole veel alustatud. Lükatud edasi, kuni tekib vastav ühiskondlik tellimus.
4.3.2.10.	Busside parkla rajamine Pärnusse (koos sinna juurde kuuluvate vajalike teenustega)	2021, 2022	Jah	Parkla rajatud Pargi – Rüütli – Vanapargi tänavatel.
4.3.3.2.	Piiriäärsete asulate liikumisvõimaluste parandamine, sh rahvusvahelisel suunal	2020-2022	Jah	Parandatud liikumisvõimalusi kõigi maakondade vahel. Seoses rahvusvahe-lise bussiliikluse seiskumisega, on peatunud läbirääkimised vedajatega „Häädemeeste tee“ bussipeatuse lisamiseks rahvusvaheliste liinide sõiduplaanidesse.
4.4.4.1.	Täiendava meeskonna töölerakendamine reisiparvlaeval Kihnu Virve	2020	Osaliselt	Uus ATL perioodiks 01.10.2020 kuni 30.09.2025 arvestab vajalike hooajaliste lisareisidega, mida saab teostada suveperioodiks täiendatud meeskonnaga.
4.4.4.2.	Pärnu ja Munalaiu sadama vahelise ühistransporditeenuse kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine, shuttleliini avamine maist septembrini	2019, 2020	Jah	Sõlmitud uus ATL perioodiks 2021-2022.a.
4.5.2.5.	Rohelise energia kasutamine energeetikas, elamu- ja soojamajanduses, ühistranspordis	2019-2025	Jah	Rohegaasi kasutavad 29 linna- ja linnalähibussi 39-st. EL toetus kokku 1005,4 tuh. eurot.
4.5.2.7.	Vesiniku kasutuselevõtu (sh ühistranspordis) toetamine	2019-2025	Jah	Algatatud on koostöö vesiniku tootmist kavandanud Paikre OÜ-ga vesiniku kasutuselevõtuks tulevikus. Hetkel ei ole see enam Paikre OÜ prioriteet.
4.9.2.1.	Lihulasse uue bussijaama ehitamine	2019, 2020	Jah	Bussijaam valmis ja võeti kasutusele 2020.a.
4.9.2.2.	Ühtse ja paindliku ühistranspordisüsteemi korraldamine, bussigraafikute ja marsruutide uuendamine	2019	Jah	Pärnu linna ühistransport on vastavalt 2019.a. uuringule parim avalik teenus Pärnu linnas. Sõitjate rahulolu Pärnu maakonna avaliku ühistranspordiga on vastavalt 2020.a. uuringule Eestis esikohal
4.9.2.3.	Pärnuga otseühenduse parandamine	2019, 2020	Jah	Toimub pidev ja jätkuv töö.

2. PÜTK on partner

Jrk. nr tegevus-kavas	Tegevus	Teost. aeg	Olukord 2020 lõpus	Olukorra selgitus
3.4. 1.9.	Teenuste ja töökohtade kättesaadavuse tagamine paindlike lahenduste abil väljaspool maakondlikku keskust	2019-2023	Jah	Toimub pidev ja jätkuv töö, sh pakkudes sellel eesmärgil sotsiaaltransporti.
4.2. 2.3.	Tori silla rekonstrueerimine	2021-2023	Ei	Tööd teostatakse 2021-2022. Vajalik ühistranspordi ümberkorraldamine.
4.3. 3.1.	RB reisijaama, reisisadama ning lennuvälja ühendamine nii omavahel kui kesklinna ja rannarajooniga, kasutades kiiret, mugavat ja keskkonnasäästlikku transporti	2023-2024	Ei	Tööde tegelik algusaeg teadmata.

3. Ettepanekud tegevuskava uuendamiseks

Jrk. nr tegevus-kavas	Tegevus	Teost. aeg	Selgitus
	Kõigi Pärnumaa KOV-de sotsiaaltransporditeenuse ühtse korraldamise jätkumine PÜTK-i kaudu	alates 2023	Pilootprojektiga saavutatud ühtse, PÜTK-i kaudu teostatava, sotsiaaltranspordi korraldusmudeli kasutuse jätkumine ja arendamine.
	Maakondliku sotsiaaltranspordi ja ühistranspordi ühitamine, sh nende ühise pileti- ja infosüsteemi IT-lahenduse arendamine	2022	Sotsiaaltranspordi käsitlemine osana ühistranspordist. Seejuures sotsiaaltranspordi ressursi kasutamine hajaasustuspiirkondades nõudepõhise ühistranspordi võimaldamiseks tavakasutajatele. Samuti ühistranspordi võimaldamine sotsiaaltranspordi osana. Riikliku toetuse taotlemine sotsiaal-transpordile analoogselt ühistranspordi avalikule liiniveole makstava toetusega. Alternatiivina taotleda riigilt Pärnumaa avalikel bussiliinidel laekuva piletitulu suunamist sotsiaaltranspordi toetamiseks. Sel juhul oleks tegemist omalaadse tuleviku kindlustamise vormiga, kus inimesed tööl käies sõidavad tasu eest teadmises, et kui neil endil peaks tekkima vajadus sotsiaaltranspordi kasutamiseks, on nad selle võimaluse eest „ette maksnud“.

	Pärnumaa bussiterminalide ja bussiootekodade võrgustiku ühtne arendamine PÜTK kaudu	2021-2027	Eelmisel EL rahastusperioodil 7 mini-bussijaama loomine võeti kasutajate poolt väga hästi vastu. PÜTK-i poolt ühtselt korraldatud kaasava disainiga minibussijaamade ning jalgratta-hoidlatega varustatud bussiootekodade rajamine jätkub ka uuel perioodil.
	Pärnumaa turismialase infopunkti loomine Pärnu bussijaama koos ööpäevaringselt avatud WC-de ja pakihoiuga.	2021-2022	Pärnu bussijaama puhul on tegemist väravaga Pärnumaale, mida läbib väga suur osa turistidest. Tegemist on Pärnu kesklinna kõige nähtavama kohaga, kus jagada turismiinfot ning pakkuda turistidele vajalikke esmaseid teenuseid.

Eesmärk 4.4. Hea mereline kättesaadavus ja atraktiivsem veetransport

Tegevussuund 4.4.1. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu elluviimine

Pärnumaa mereala planeering on saanud osaks ja metoodiliseks aluseks Eesti mereala planeeringule, mis algatati Vabariigi Valitsuse poolt 25.05.2017. Eesti mereala planeeringu eelnõu (põhilahendus) ja mõjude hindamise aruande eelnõu II avalik väljapanek toimus RAM veebilehel 17.02-18.03.20. Protsessiga liigutakse edasi ja loodetakse kehtestamiseni jõuda 2021 I poolaastal. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringuga arvestatakse edaspidi meretuuleparkide kavandamisel, suuremate riiklike kavade ja programmide elluviimisel.

Tegevussuund 4.4.3. Väikesadamate võrgustiku väljaarendamine

Valmis Varbla puhkeküla sadam. Sadama akvatooriumi ja muuli rajamiseks saadi 1,4 milj eurot toetust Eesti-Läti piiriülesest programmist. Sadam võtab vastu 2,5 m süvisega ja kuni 24 m pikkusega aluseid. Sadamas on kuni 20 kaikohta. Sadama sissesõidukanal on ligi 1 km pikkune. Sadamas on avatud restoran „Groot“.

Põhjalikult uuendati Värati (Meremaa) väikelaevasadam endise Värati kalatehase kalasadama kohal. Sadamat saavad kasutada alused pikkusega kuni 12 m ja süvisega kuni 2,4 m. Kaikohti on sadamas kuni 30-le alusele. Suvel on sadamas on avatud Meremaa resto.

Tegevussuund 4.4.4. Aastaringse kvaliteetse ühenduse tagamine püsiasustusega väikesaartega

Teise meeskonna töölerakendamine reisiparvlaeval Kihnu Virve pole seni 100 % õnnestunud. Riik ei näe selleks kuni aastani 2025 ette eraldi vahendeid. Küll korraldati väikesaartega ühenduse pidamiseks uus riigihange ja vedajaga sõlmiti ATL perioodiks 01.10.20-30.09.25. Uus leping arvestab vajalike hooajaliste lisareisidega, mida teostab suveperioodiks täiendatud meeskond. Suvine graafik näeb ette vähemalt neli reisi nädalas rohkem. Uue hankelepingu kohaselt on meeskonnad modifitseeritud (6 asemel 8 liiget), mis võimaldab teatud paindlikkust suvekuudeks.

Tegevussuund 4.4.5. Pärnu jõe laevatatavuse väljaarendamine

Ühistöös partneritega toimus Pärnu jõe kasutusvõimaluste uuringu läbiviimine (AS Maves, 21.06.19) ja 2020. aastal Ruumab OÜ poolt uuringu „Transport ja liikuvus Pärnu jõel ning nende seotus merega“ teostamine. Pärnu maakonna teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise ettevalmistamine, vastavate eelnõude koostamine. 6.10.20 toimus planeeringu algatamist ettevalmistav töökoosolek koos partneritega Pärnu Jahtklubis. Algatati ametlikult 15.01.21 Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 15. Planeeringuprotsessi koordineerib RAM REHO. Planeering koostatakse 3 aasta jooksul koostöös KOV-ide ja riigiametitega, selle orienteeruv maksumus on 105 000 eurot. Vajalikud kulud kavandatakse RAM eelarvesse.

Eesmärk 4.5. Tagatud energiajulgeolek

Tegevussuund 4.5.1. Rahvusvaheliste kõrgepingeühenduste loomine

Alates 2019.a toimub maakonnaplaneeringu teemaplaneeringute „Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini asukoha määramine“ ja „Kilingi-Nõmme – Riga TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine“ alusel kõrgepingeühenduste väljaehitamine. Projektidel on 65% EL kaasabirahastus. Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV ja Kilingi-Nõmme - Riga TEC-2 330 kV valmivad Eleringi plaanide kohaselt aastal 2021. Liinid on osaks Eesti-Läti kolmandast elektriühendusest ning kogu Eesti mandriosa katvast tugevast 330 kV ringvõrgust. 2019.a valmis 330 kV alajaam Kilingi-Nõmmes. 2020.a investeeriti täiendavalt Sindi 330 kV alajaama.

Tegevussuund 4.5.2. Vähese keskkonnamõjuga energiavarustuse ja säästliku kasutusviisi arendamine

Tootsi tuulikupargi väljaehitamine on kohtuvaidluste tõttu viibinud. Vabariigi Valitsus võttis vastu mereparkide väljaehitamist soodustava otsuse (sh Liivi lahe Eesti-Läti merepark). 11.11.2020 kavandati Pärnu ja Lääne-Eesti maakondade ühist tuuleenergeetika teemapäeva, kuid COVID-19 tõttu lükkus see edasi. Huvi uute tuulikuparkide rajamiseks on maakonnas jätkuvalt väga suur, mistõttu on algatamisel või algatatud terve rida omavalitsuste eriplaneeringuid. Tähelepanuväärselt on maakonnas edasi arenenud päikeseenergia kasutuselevõtt. Seda nii individuaallahendustena kui päikeseparkide rajamise tulemusel.

Eesmärk 4.6. Kaasaegsed IKT lahendused ja moodne infoühiskond

Tegevussuund 4.6.1. Toimivad ja kiired IKT lahendused

16.12.19 valmis MKM-i tellimusel avalik konsultatsioon lairiba juurdepääsuvõrkude rajamiseks maapiirkondades, millega algatati avalik arutelu KOV-ide ja teiste huvipooltega. Juurdepääsuvõrkude ehituse avaliku konkursi võitis Elektrilevi OÜ. Selle järgi ehitatakse Pärnumaal perioodil 2020-2023 riigi toel välja ühendused 3412-l aadressil, mis võimaldab lõpp-tarbijal kasutada ülikiiret lairibateenust (vähemalt 100 Mbit/s). Koos omavahendite lisamisega tagab Elektrilevi OÜ aastaks 2023 13000-el Pärnumaa aadressile lairibataristuga liitumise võimaluse. Kahjuks tööde senine tempo ja kiire interneti kättesaadavus ei rahulda tarbijaid. Lisaks on võrkudesse investeerinud ka Telia Eesti AS.

Eesmärk 4.7. Kaasaegne puhas ja turvaline elukeskkond

Tegevussuund 4.7.1. Puhta ja kvaliteetse elukeskkonna loomine ja hoidmine

KOV-ides jätkus vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kavadele ja arengukavadele kaasaegse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamine. Hajaasustuse programmi toel jätkus maapiirkondades elavatele peredele heade elutingimuste loomine. Kui 2019. aastal kasutati programmi riigipoolseid vahendeid Pärnumaal 351 615 euro ulatuses, siis 2020. aastal 295 686 euro ulatuses (RTK 2020 seire). KOV-ides rakendati ringmajanduse põhimõtteid. Valmis uuring jäätmete korduvkasutuse ettevalmistamiseks ja ringlussevõtuks. Koostati Pärnumaa-ülene jäätmehoolduskava. Tühjalt seisnud, lagunenud ja kasutuseta hoonete lammutamise läbi, korrastati elukeskkonda, siin on positiivseks eeskujuks oma läbimõeldud tegevusega Tori Vallavalitsus.

Eesti Arhitektide Liidu (EAL) missiooniprojekti „Hea avalik ruum“ jätkuprogrammi raames viidi läbi konkurss Lihula peatänava kujundamiseks. Seda korraldas Lääneranna Vallavalitsus koostöös EAL-ga. Võidutöö kuulutati välja 14.02.20. Võitis ideekavand „Hõbelauk“ arhitektuuribüroolt b210 OÜ.

4.12.20 algatas Tori Vallavalitsus koos EAL-ga „Hea avalik ruum“ raames Sindi keskväljaku arhitektuurivõistluse, mille eesmärk on leida Sindi linna keskosale parim arhitektuurne ideelahendus. Tööde esitamise tähtaeg on 12.02.21.

Tegevussuund 4.7.2. Päästetaristu arendamine ja elanike turvalisuse tagamine

Jätkus Pärnu siseturvalisuse ühishoone ehitus. 6.03.20 toimus sarikapidu, millega tähistati hoone maksimaalse kõrguse saavutamist. Hoones on suletud netopinda 13 000 ruutmeetrit ja see vastab A-energiaklassi nõuetele. Projekti kogueelarve on 24,5 miljonit eurot (käibemaksuta). Ehitis valmib 2021.a kevadel. Jätkub kavakindel maakonna päästetaristu parendamine. Kui 2019. aastal avati päästekomandode uued hooned Lihulas ja Kihnus, siis 2024.a peaks valmima Kilingi-Nõmme päästekomando uus hoone.

Maakonna turvalisuse nõukogu fookuses oli kogukondade kaasamine kohaliku ja maakondliku turvalisuse tagamisse ning nende koostöö inimeste turvatunde loomisel. Sel eesmärgil korraldati SAPA eestvedamisel kogukonnapäevi „Koostegemise jõud“ omavalitsustes. COVID-19 piirangud panid kogu tegevusele kahjuks oma pitseri.

Eesmärk 4.8. Valmisolek kliimamuutustest tulenevate tagajärgedega toimetulekuks

Võimalikke kliimamuutusi on käsitletud KOV-ide valmivates üldplaneeringutes, arvestatud on teabepäeva „Kliimamuutuste mõjudega ja üleujutustega arvestamine planeeringutes“ (koostöös Keskkonnaministeeriumiga) materjalidega. Valmis Pärnu jõe kasutamisvõimaluste uuring (AS Maves). Kliimamuutusi käsitleb ka valmiv Eesti mereala planeering, millega antakse soovitusi kohalikele omavalitsustele ruumilise arengu kavandamiseks.

Eesmärk 4.9. Ühinenud Läänemaa osa parem sidusus Pärnu maakonnaga

Tegevussuund 4.9.1. Lihulasse viivate ühendusteede rekonstrueerimine ja mustkatte alla viimine

4.9.1.1. Taastusremont, mustkatte rajamine ja kruusateede rekonstrueerimine teedel, kus liigub või kavandatakse ühistransporti (ka õpilastransport)

Taastusremont:

2020 T-60 Pärnu-Lihula km 2,3-2,847 kuumtaastamine
T-60 Pärnu-Lihula km 21,108-30,938 ülekate
2021 kavas
T-60 Pärnu-Lihula km 30,717-32,466
Kruusateeede viimine mustkatte alla:
2020 T-16176 Vanamõisa-Koonga-Ahaste km 17,7-28,5 uus muldkeha ja alus
2021 T-16176 Vanamõsa-Koonga-Ahaste 17,7-28,5 katte ehitus
T-16179 Vatla-Nehatu km 0,38-4,43
Kruusateede rekonstrueerimine:
2020 T-19135 Tõhela-Alu-Murru km 0,0-7,36

4.9.1.2. Liiklusohtlike kohtade likvideerimine

2020 T-16176 Vanamõisa-Koonga-Ahaste km 11,05-11,15 Mihkli ristmiku ümberehitus

Tegevussuund 4.9.2. Tervikliku ühistransporditeenuse arendamine

2020.a valmis ja anti käiku Lihula uus bussijaam. Pärnuga otseühenduse parandamisel toimub koostöös PÜTK-iga pidev ja jätkuv töö.

Seire koostas Heiki Mägi

Sisendit andsid Andrus Kärpuk, Margus Eisenschmidt, Tiiu Pärn, Kaur Laansalu, Raido Kivikangur, Toomas Kalda, tehnilise taristu ja ühistranspordi teemarühma liikmed. Arvestatud on Pärnumaa KOV-ide ettepanekutega ja märkustega.